

॥ अथ द्वादशोऽध्यायः ॥ Chapter- 12

वसिष्ठ उवाच :- गौतमं ते पुरस्कृत्य नानागौत्रा द्विजातयः ॥

^{इ१} ह्यजिरे विविधैर्योगैः समाप्तवरदक्षिणैः ॥ १

उदीच्यां दिशि गोवाटान् गौतमाश्रमसंनिधौ ॥

शतशस्वकिरे विप्राः प्रदत्तानां श्रिया गवां ॥ २

कैतकीस्त्रवणाज्जाता स्वावन्ती नाम सा नदी ॥

तस्यां पिवन्ति सततं गावो राजन् धटस्त्रवाः ॥ ३

प्रत्यूषे ब्रह्मघोषेण देवशंखस्वनेन च ॥

गवां हुंकारशब्देन वत्सानां वासितेन च ॥

^{इ३} श्रीमालमभवम्दूप सबाह्याभ्यन्तरं शुचि ॥ ४

मणिमोज्ज्वल-सङ्केपानैः प्रवालमयजालकैः ।

^{ए१ इ३} हेमदीप्तानि हर्म्याणि द्विजानां रेजिरे भृशम् ॥ ५

होमशालासहस्राणि रम्याणि शुक्लमन्ति च ॥

^{ए२} हविर्घदिशां भागान् सुरभीन् चकिरे भृशम् ॥ ६

ई बी १ दी, ई ब्कि १ हतिरे, ई -२- उदीच्यांदिशिगोवाटान्,

ई हेमदीप्तानिहर्म्याणिपा द्विजा, ३ ई भवम्दूयः सबाह्य ।

श्लोक

(ए१) दिप्तानि

(ए २) सुरभि

(७६)

धर्मशास्त्राण्यनूच्यते सहस्रस्यानि सर्वतः ॥
सहोपनिषदां वेदाः ^{बी २} ब्रह्मो व्याकरणानि च ॥ ७
परस्परं प्रीयन्माणा ^{बी ३} द्विजवर्गाः सुमेधसः ॥
कृते श्रीमालमासाश्च ^{बी ४} विवेकाः सोदरा इव ॥ ८
यद्यदिच्छन्ति मनसा तत्तत् सिद्ध्यन्ति तत्क्षणात् ॥
स्वयं श्रीवैरदा नित्यं तेभ्यः साधयतीप्सितम् ॥ ९
श्रीमालमनुयातानामतिथीनां वनांतरात् ॥
समूहैरावृता मार्गा हंसैः पद्माकरा इव ॥ १०
गृहे गृहे ह्यतिथयः प्रीता यांति यथेप्सितम् ^{बी ४} ॥
प्रशंसन्तो द्विजाग्र्याणां सत्त्विया ^{बी ५} विधिवत्कृताः ॥ ११
स्वयं ^{बी २} भूमिश्च धान्यानि काले सूते ^{बी ५} वसुधरा ॥
काले वर्णन्ति पर्जन्यां यावदिच्छन्ति वै द्विजाः ॥ १२

हं बी १ मुञ्चते, हं बी २ सहोसनेपनिषदाः, हं बी ३ वर्णाः, हं बी ४-
प्रीतयांतिथयंसितं, हं बी ५ वसुधरा, हं-१ ता, २ हं स्वयंभूनिवधान्यानिफलं

(ए १) नु

(ए २) तत्तत्सिद्ध्यन्ति तत्क्षणात्

(८०)

भूषितं सौधमालामिः श्रीमालं शुशुमे भुवि ॥

शरत्काले सितामोदवृद्धैरिव नमस्तलम् ॥ १३

न रोगो न मनःपीडा दोस्थ्यं च न भयं क्वचित् ॥

न लोभो न च मात्सर्यं श्रीमाले क्वचिदीक्ष्यते ॥ १४

हव्यः प्रीताः सुरश्रेष्ठाः कव्यैश्च पितरौ नृप ॥

दानैरतिथयोऽहृत्यथैषु तदा श्रीमालवासिनाम् ॥ १५

दिवि देवा नरा भूमां पन्नगाश्च रसातले ॥

स्पृहां श्रीमालवासस्य सदा कुर्वति भूमिष ॥ १६

भुञ्जतेवाङ्किताः भोगान्नमन्ति च हरिप्रियां ॥

भवेभवे भवेमास्व विजाः श्रीमालवासिनः ॥ १७

त्रयंबकस्य सरसो गीतमीयस्य चामितः ॥

तटे यूपाङ्किता भाति हृणीद्रोमाङ्कितैवभूः ॥ १८

-०-

ई बी १ शतामोद, बी-२ तृपः, बी ३- भुजतेवाङ्किता, १ ई

सौधमालामिश्रीमाल, ई-२ भवेभवे भवेमश्चेत् विजाः

ए भुञ्जते

(ए १) योत्यथैषु

(ए२) भूमां

(ए३) भुञ्जते

(ए४) भवेमास्व

(८१)

अथ ^{ए१} वृमेणा तत्रासन् देवतीर्थानिभूरिशः ॥

^{बी१} सागुकोटिश्च ^{ए२} तीर्थानां तत्र जल्पन्ति सूरयः ॥ १६

देवाश्च मुनयः सिद्धा पुण्याः सर्वेज्जलाशयाः ।

पंचानास्तुपंचाशत् सहस्राणि द्विजन्मनाम् ॥ २०

^{अष्टादश} ^{शाता} ^{न्यास्व} ^{लोकाणां} ^{तत्र} ^{पुरुषा}

अष्टादश तथा दुर्गा नव बाह्या नवान्तरे ॥ २१

ब्रह्मशालासहस्राणि चत्वारि तद्विधा मठाः ॥

पण्यविक्रयशालानामष्टसाहस्रिकं नृप ॥ २२

^{१३} ^{तु} समाकोटिणु सज्जद्धा ^{कृतिमन्मत्तवा} ^{रणाः} ॥

^{बी३} आसन् ^{बी४} सार्ग्री सहस्रं च सभ्यानामुपवेशितुम् ॥ २३

^{बी५} ^{बी६} ^{ए३} साप्तभौमिकसौधानां लक्षमेकं महौजसाम् ॥

^{ए४} तथा षाष्टिसहस्राणि चतुःषाष्ट्यधिकानि च ॥ २४

ई बी १ माग, ई बी २ ब्राह्म्ये, ई बी ३- आसनसतससहस्रं ,

ई बी ४ वेशिनां, ई बी ५- सप्त, ई बी -६- सुप्तानां, ई बी-७-

चतुःषाष्ट्यधिकानिच, - १ ई - समास्काटिकसत्रघायुति

(ए-१) तीर्थाणि

(ए-२) तीर्थानां

(ए-३) महौजसां

(ए-४) षाष्टि

(८२)

धन्याः श्रीमालमासाद्य तीर्थयात्रां^{की१} व्रजन्ति ये ॥

अनुष्मेण मूषाल तै सुरा न तु मानुषाः ॥ २५

येऽपि शृण्वन्ति माहात्म्यं^{की२} श्रीमालस्य नरोत्तमाः ॥

तीर्थयात्राकृतं पुण्यं तेषां^{५२} भवति निश्चितम् ॥ २६

-०-

इति श्री स्कंदपुराणे एकाशीति साहस्र्यां संहितायां
ब्राह्म्यविभागं तृतीयपरिच्छेदे श्रीमालमाहात्म्ये श्रीमालप्रशंसा
नाम द्वादशोऽध्यायः ॥ १२ ॥

-०-

ह्रीं बी १ तसैतियै

ह्रीं बी २ तमः

१ ह्रीं धन्याश्रीमाल

२ ह्रीं भवे